

[Handelsministeren.]

alt dette, og ingen kan komme uskadt derigennem.

Man maa derfor oprigtigt haabe paa, at der snart kan tilvejebringes en varig økonomisk Forstaaelse mellem Landene, at Samarbejde kan afløse den spredte Fægtning, som vi nu er Vidne til, at Plan i Produktion og Omsætning kan afløse det Kaos, der nu truer med at slaas saa meget i Stykker for den hele Menneskehed. Men Danmark magter ikke her at vise Vejen, thi Vejen er spærret for os ved Foranstaltninger af forskellig Art, som andre Nationer har troet at kunne bjærge sig ved. Vi er henvist til ved egne Midler at se at klare os bedst gørligt igennem den Krise, som al Verden nu er opfyldt af, og ingen kan derfor heller med Rette bebrejde os, at vi træffer Foranstaltninger som dem, der her er Tale om. Det, her er foreslaaet, er maaske ikke tilstrækkeligt, selv om det er noget ekstraordinært, men vi prøver nu paa at hjælpe os med dette, og jeg haaber, det er tilstrækkeligt.

Den paaviselige Aarsag til, at vi allerede nu maa foretage de Restriktioner, der her er Tale om, er den, at Danmark jo fornuftigvis stod temmelig uforberedt overfor den Situation, der indtraf, da England ophævede sin Mønts Guldparitet. Den danske Nationalbank havde kun smaa, i hvert Fald kun forholdsvis smaa, Beholdninger af fremmed Valuta, og hvad Nationalbanken kunde skaffe sig af Kreditter, var meget begrænset. De private Banker var stillet noget nær paa samme Maade. Danmark havde altsaa ikke særdeles store Reserver at sætte ind i den Situation, som nu var opstaaet, og dertil kom, at Værdien af Hovedparten af vor Eksport formindskedes ved Sterlingkursens Fald i Forhold til Guldvaluta, hvori vi jo som bekendt gør en meget væsentlig Del af vore Indkøb.

Hvor stort et Deficit der er paa dette Omraade, lader sig endnu ikke sige med Sikkerhed — vi er i Færd med at foretage nøjagtige Beregninger derover —, men et Deficit er der utvivlsomt. Vi ved, at vi for vore Landbrugsvarer faar omtrent det samme Antal Papirkroner, som vi før fik Guld-kroner, men vi ved jo tillige, at Guld og Papir i hvert Fald endnu er forskellige Værdier. Vi har i de sidste Uger maattet honorere betydelige Krav, som Udlandet har gjort gældende overfor os, dels i Form af Forfaldsydelser, og dels fordi Udlandet har søgt at afhænde og har afhændet Værdipapirer paa det danske Marked. En Del af Importen, som under normale Forhold foretages pr. 3 Maaneders Kredit, betaales nu

kontant, og det bidrager ogsaa til, at vi i hvert Fald i en Overgangstid faar Brug for mere Valuta end ellers.

Dertil kommer, at man utvivlsomt har kunnet spore visse Valutadispositioner af unormal Art. Der er utvivlsomt Eksportører, der lader deres Tilgodehavende i Udlandet blive staaende og gemmer det hen paa en eller anden Maade. Jeg tror ogsaa, man kan sige, at der har været Tale om en forøget Import i de sidste Uger, og derved er der naturligvis ogsaa stillet større Krav til de forhaandenværende Valutabeholdninger.

Tilsammen har dette været nok til at fremkalde Nødvendigheden af de Foranstaltninger, som her foreslaas. Men jeg maa paa ny fremhæve: Det danske Samfund er økonomisk sundt, det bør man ikke drage i Tvivl, det bør heller ikke Udlandet drage i Tvivl overfor os. Vort Statsbudget er i den allerbedste Orden, der er mere end Balance, og vor Produktivitet er der heller ikke noget i Vejen med. Det er derfor i og for sig urimeligt, at vi skal ud i en Krise som den, vi her skal træffe Foranstaltninger imod, men vi har, som sagt, ikke kunnet væge os mod denne Krisens Indtrængen i Danmark.

Det, der nu sker, er, at vi prøver paa at arbejde os igennem den og ud af den. Meget vil det danske Folk selv kunne gøre her, idet den enkelte Borger vil kunne hjælpe til; vore Eksportører kan yde værdifuld Hjælp f. Eks. ved loyalt at handle i Overensstemmelse med dette Lovforslags Bestemmelser, og vore Importører kan ogsaa yde deres værdifulde Bistand ved at disponere rigtigt over Nationens Midler og efter Nationens Interesser. Jeg siger: Lad være med at spekulere i Vareindkøbene, og lad være med at forcere Importen af al den Luksus, som vi kan undvære, og som fordærver vor Stilling (*Fraenkel:* Der er jo Restriktioner!) vore Forbrugere har det i al Almindelighed faktisk i deres Haand gennem det daglige Indkøb at vælge rigtigt eller forkert til Nytte eller til Fortræd for vor Økonomi.

Der siges nok, at vi skal lave Restriktioner. Jeg ved ikke bedre end, at det, der her foreslaas, er Restriktioner. . . . (*Fraenkel:* Ja, men forbyd den unyttige Indførsel, det er meget simplet). Det er meget ejendommeligt for mig, der har været med til at lave saa mange Restriktioner i mit Liv, nu fra den Side at høre Raab om flere Restriktioner. Jeg tror,